

บทที่ 5

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาโครงสร้าง พฤติกรรม และผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แยกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรม และการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรม โดยในส่วนของผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานนั้นจะทำการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม วิเคราะห์งบการเงิน และวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยใช้วิธี Data Envelopment Analysis (DEA)

5.1 ผลการวิเคราะห์โครงสร้างของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

ในการวิเคราะห์โครงสร้างของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ จำนวน 114 ราย และในส่วนของกลุ่มตัวอย่างบริการนำเที่ยวจำนวน 86 ราย ได้ใช้ดัชนีการกระจุกตัวในการวัดซึ่งพิจารณาส่วนแบ่งการครองตลาด 16 หน่วยธุรกิจใหญ่แรก (CR_{16}) โดยตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณคือ รายได้ที่ได้จากการดำเนินงาน ซึ่งในส่วนของโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์นั้น เมื่อพิจารณาค่า CR_{16} พบว่ามีระดับการกระจุกตัวสูง นั่นคือมีการแข่งขันในระดับต่ำ เพราะโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ที่มีรายได้จากการดำเนินงานสูงเป็น 16 รายแรกหรือประมาณร้อยละ 14 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด คิดเป็นส่วนแบ่งการครองตลาดสูงถึงร้อยละ 81.85 ของทั้งกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ทั้งหมด ในส่วนของบริการนำเที่ยว เมื่อพิจารณาค่า CR_{16} พบว่ามีระดับการกระจุกตัวสูงเช่นกัน นั่นคือมีการแข่งขันในระดับต่ำ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีรายได้จากการดำเนินงานสูงเป็น 16 รายแรกหรือประมาณร้อยละ 19 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด คิดเป็นส่วนแบ่งการครองตลาดสูงร้อยละ 84.23 ของทั้งกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวทั้งหมด ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับงานศึกษาของมิ่งสรรพ ขาวสอาด; นุกุล เครือฟู และอักรพงศ์ อันทอง (2548) ซึ่งทำการศึกษามูลค่าเพิ่มในประเทศของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยในการศึกษาโครงสร้างของอุตสาหกรรมนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีการกระจุกตัวค่อนข้างสูงมาก ซึ่งคำนวณจากค่า CR_4 ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ผลการวิเคราะห์โครงสร้างของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และ
เกสต์เฮาส์ และกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่
ปี พ.ศ.2545

รายการ	ดัชนีการกระจุกตัว CR_{16} (ร้อยละ)	ระดับการกระจุกตัว
โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ (114 ราย)	81.85	สูง
บริการนำเที่ยว (86 ราย)	84.23	สูง

ที่มา: จากการคำนวณ

5.2 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

5.2.1 กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์

ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ จะแบ่งการพิจารณาเปรียบเทียบเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) พิจารณาแบ่งตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม คือ ขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ 2) พิจารณาแบ่งตามลักษณะของการถือหุ้น โดยแบ่งเป็น กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมที่ถือหุ้นโดยชาวไทย และกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5.2 และ 5.3 โดยข้อมูลในตารางที่ 5.3 นั้นจะเห็นว่าเป็นการแสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 114 ราย และแสดงค่ามากที่สุดและน้อยที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าบางรายการไม่มีการใช้จ่าย นั่นคือมีค่าน้อยที่สุดเท่ากับศูนย์ จากค่าเฉลี่ย จะเห็นว่า สินทรัพย์หมุนเวียนมีค่าน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน การใช้จ่ายในสินทรัพย์ถาวรมีค่าเฉลี่ยสูงมาก ส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าเฉลี่ยติดลบ โดยค่าน้อยที่สุดของกลุ่มตัวอย่างมีค่าติดลบเกือบ 2,000 ล้านบาท นอกจากนี้ พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมนี้มีค่าเฉลี่ยของกำไรติดลบ ตั้งแต่กำไรจากการดำเนินงาน ทำให้กำไรสุทธิเฉลี่ยติดลบมาก โดยค่าน้อยที่สุดของกลุ่มตัวอย่างนี้ ติดลบถึง 370 ล้านบาท

ตารางที่ 5.2 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัด
เชียงใหม่ ปี พ.ศ.2545

รายการ	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
แบ่งตามขนาด		
ขนาดใหญ่	24	21
ขนาดกลาง	40	35
ขนาดเล็ก	50	44
รวม	114	100
แบ่งตามลักษณะการถือหุ้น		
ผู้ถือหุ้นชาวไทย	96	84
มีผู้ถือหุ้นเป็นชาวต่างชาติ	18	16
รวม	114	100

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ (2545)

ตารางที่ 5.3 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท
และเกสต์เฮาส์ในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2545

หน่วย: บาท

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่ามากที่สุด	ค่าน้อยที่สุด
เงินเดือนและค่าจ้าง	6,397,203	104,480,000	0
ค่าเสื่อมราคา	4,407,853	112,267,813	0
ดอกเบี้ยจ่ายจากการดำเนินงาน	9,594,430	370,463,064	0
ภาษีทางอ้อม	130,360	4,830,906	0
สินทรัพย์หมุนเวียน	10,952,463	162,255,400	786
หนี้สินหมุนเวียน	41,278,639	793,689,018	6,075
หนี้สินรวม	41,278,639	793,689,018	6,075
สินทรัพย์ถาวร	90,406,198	3,788,642,721	0
สินทรัพย์ทั้งหมด	111,390,746	3,944,337,900	786
ส่วนของผู้ถือหุ้น	-38,983,087	565,045,266	-1,943,577,993
ยอดขาย/ รายได้จากการดำเนินงาน	25,867,260	443,422,811	11,286
รายได้อื่นๆ	5,106,141	158,338,370	0

ที่มา: สำนักพัฒนาธุรกิจการค้า (2545)

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่ามากที่สุด	ค่าน้อยที่สุด
รายได้ทั้งหมด	30,973,401	502,303,660	11,286
กำไรจากการดำเนินงาน	-1,374,634	139,520,947	-372,496,975
กำไรสุทธิ	-7,579,361	85,220,212	-373,541,495
สินค้างเหลือ	58,661	3,207,608	0

ที่มา: สำนักพัฒนาธุรกิจการค้า (2545)

5.2.1.1 การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่

มูลค่าเพิ่มนั้นประกอบด้วย เงินเดือนและค่าจ้าง ค่าเสื่อมราคา ดอกเบี้ยจ่าย ภาษีทางอ้อม และกำไร โดยจังหวัดเชียงใหม่มีมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในส่วนของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,949 ล้านบาท ซึ่งเป็นส่วนของดอกเบี้ยจ่ายมากที่สุดร้อยละ 56.04 รองลงมาคือ ส่วนของเงินเดือนและค่าจ้าง ค่าเสื่อมราคา ภาษีทางอ้อม และกำไร ตามลำดับ โดยส่วนของกำไรนั้นมีค่าคิดลบถึงร้อยละ 19.77 ดังตารางที่ 5.4 เมื่อพิจารณามูลค่าเพิ่มตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ซึ่งแบ่งออกเป็นขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จะพบว่ามูลค่าเพิ่มโดยส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 79.40 ของมูลค่าเพิ่มทั้งหมด เป็นของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดใหญ่ หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,548 ล้านบาท โดยส่วนของกำไรมีค่าคิดลบ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ขนาดเล็กสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่ากับ 88 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.51 ของมูลค่าเพิ่มทั้งหมด โดยมีเงินเดือนและค่าจ้างเป็นส่วนที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้มากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดกลางนั้น หากคำนวณโดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 40 ราย จะทำให้ได้มูลค่าเพิ่มที่คิดลบ จึงตัดรายที่มีปัญหาออก 1 ตัวอย่าง มูลค่าเพิ่มจากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดกลาง 39 รายเท่ากับ 314 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.09 ของมูลค่าเพิ่มทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นโดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทย และกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่ากับ 1,220 ล้านบาท หรือร้อยละ 62.59 ของมูลค่าเพิ่มทั้งหมด (ทั้งนี้คำนวณโดย

การตัดรายที่มีปัญหาออก 1 ตัวอย่าง) โดยมีส่วนของดอกเบี้ยจ่ายที่สร้างมูลค่าเพิ่มมากที่สุดถึงร้อยละ 65.44 แต่มีส่วนของกำไรที่ติดลบมากถึงร้อยละ 35 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น ซึ่งมีเพียง 18 ราย สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ถึง 73 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 37.41 ของมูลค่าเพิ่มทั้งหมด ดังตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.4 มูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ในจังหวัด เชียงใหม่ ปี พ.ศ.2545

รายการ	มูลค่าเพิ่ม (บาท) [*] (113 ราย)	ร้อยละ ของมูลค่าเพิ่มทั้งหมด
เงินเดือนและค่าจ้าง	725,125,555.84	37.20
ค่าเสื่อมราคา	502,493,404.20	25.78
ดอกเบี้ยจ่าย	1,092,413,182.25	56.04
ภาษีทางอ้อม	14,641,253.40	0.75
กำไร	-385,333,072.58	-19.77
รวม	1,949,340,323.11	100.00

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: * ตัดออก 1 ตัวอย่าง เนื่องจากมีกำไรก่อนหักภาษีติดลบมากจนทำให้มูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าติดลบ

ตารางที่ 5.5 โครงสร้างของมูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่
จำแนกตามขนาดและลักษณะการถือหุ้น ปี พ.ศ.2545

โครงสร้างของมูลค่าเพิ่ม	ขนาดของโรงแรม			การถือหุ้น	
	เล็ก (50 ราย)	กลาง (39 ราย)*	ใหญ่ (24 ราย)	ชาวไทย (94 ราย)*	ชาวต่างชาติ (18 ราย)
มูลค่าเพิ่ม (บาท) (ร้อยละ)	87,936,176.30 (4.51)	313,632,338.45 (16.09)	1,547,771,808.36 (79.40)	1,220,111,460.85 (62.59)	72,922,862.26 (37.41)
เงินเดือนและค่าจ้างต่อมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)	49.57	48.58	34.13	40.04	32.44
ค่าเสื่อมราคาต่อมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)	29.17	20.83	26.59	28.39	21.41
ดอกเบี้ยจ่ายต่อมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)	8.26	6.66	68.76	65.44	40.30
ภาษีทางอ้อมต่อมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)	5.96	0.42	0.52	1.13	0.13
กำไรต่อมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)	7.05	23.22	-30.00	-35.00	5.72

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: * ตัดออก 1 ตัวอย่าง เนื่องจากมีกำไรก่อนหักภาษีติดลบมากจนทำให้มูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าติดลบ

จากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีทั้งหมด 113 ราย (ตัดออก 1 ตัวอย่าง เนื่องจากมีกำไรก่อนหักภาษีติดลบมากจนทำให้มูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าติดลบ) มีรายได้จากการขายประมาณ 2,935,409,423 บาท มูลค่าสินทรัพย์ถาวรประมาณ 10,300,526,626 บาท มูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมดประมาณ 12,265,207,702 บาท และมูลค่าเงินเดือนและค่าจ้างแรงงานประมาณ 725,125,556 บาท มีทั้งหมดมูลค่าเพิ่มประมาณ 1,949,340,323 บาท สามารถใช้ดัชนีเพื่อวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพิจารณาว่ารายได้จากการขาย สินทรัพย์ถาวร สินทรัพย์ทั้งหมด เงินเดือนและค่าจ้าง 100 บาท หรือ 1 บาท สร้างมูลค่าเพิ่มเท่าไร จากดัชนี ดังตารางที่ 5.6 พบว่าเงินเดือนและค่าจ้างที่เกิดจากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่ทุกๆ 100 บาท สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ถึง 268.83 บาท หรือทุกๆ 1 บาท สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ประมาณ 2.68 บาท ขณะที่รายได้จากการขายของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ 66.41 บาท ส่วนสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์ทั้งหมดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่ากับ 18.92 บาท และ 15.89 บาท ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ พบว่า เงินเดือนและค่าจ้างจากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่ากับ 201.74 บาท 204.60 บาท และ 293 บาท ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดกลางได้คำนวณโดยตัดรายที่มีปัญหามูลค่าเพิ่มติดลบออก 1 ตัวอย่าง เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้น พบว่า ส่วนที่สร้างมูลค่าเพิ่ม อันได้แก่ รายได้จากการขาย สินทรัพย์ถาวร สินทรัพย์ทั้งหมด และเงินเดือนและค่าจ้าง ที่เกิดจากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทย ซึ่งจะเห็นว่าค่าดัชนีมีค่ามากกว่าในทุกๆ ค่า โดยเงินเดือนและค่าจ้างที่เกิดจากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากถึง 308.25 บาท ขณะที่เงินเดือนและค่าจ้างที่เกิดจากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่ากับ 249.74 บาท โดยส่วนที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อยในกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นทั้งสองลักษณะคือ สินทรัพย์ทั้งหมด

ตารางที่ 5.6 ดัชนีวิเคราะห์ด้านมูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และ
เกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2545

ดัชนีวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม	รวมทั้งกลุ่มตัวอย่าง (113 ราย)	ขนาด			การถือหุ้น	
		เล็ก (50 ราย)	กลาง (40 ราย)	ใหญ่ (24 ราย)	ชาวไทย (95 ราย)	ชาวต่างชาติ (18 ราย)
มูลค่าเพิ่มต่อรายได้จากการขาย (ร้อยละ)	66.41	32.29	50.45	75.82	60.83	78.46
มูลค่าเพิ่มต่อสินทรัพย์ถาวร (ร้อยละ)	18.92	21.16	28.13	17.65	15.39	30.77
มูลค่าเพิ่มต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (ร้อยละ)	15.89	11.81	22.84	15.25	13.36	23.27
มูลค่าเพิ่มต่อเงินเดือนและค่าจ้าง (ร้อยละ)	268.83	201.74	204.60	293.00	249.74	308.25

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: * ตัดออก 1 ตัวอย่าง เนื่องจากมีกำไรก่อนหักภาษีมีค่าลบมากจนทำให้มูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าติดลบ

5.2.1.2 การวิเคราะห์ห้บการเงินของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์ห้บการเงินของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์จังหวัดเชียงใหม่ จะพิจารณาใน 5 ดัชนี คือ 1) ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านสภาพคล่อง 2) ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านรายได้ 3) ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านความสามารถในการทำกำไร 4) ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และ 5) ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านนโยบายทางการเงิน ดังตารางที่ 5.7

1. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านสภาพคล่อง

ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านสภาพคล่องมี 3 ตัว คืออัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว และอัตราส่วนสภาพคล่องต่อยอดขาย มีค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดค่อนข้างต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.27 เท่า 0.27 เท่า และร้อยละ -114.09 ตามลำดับ นั่นคือมีสภาพคล่องน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีหนี้สินหมุนเวียนรวมทั้งสินมากเกินไปซึ่งมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนซึ่งแยกวิเคราะห์ตามดัชนีแต่ละตัวได้ดังนี้

เมื่อใช้อัตราส่วนสภาพคล่องในการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน โดยพิจารณาตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีขนาดใหญ่มีสภาพคล่องที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีขนาดเล็กมีสภาพคล่องที่สูงที่สุดถึง 1.26 เท่า เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีสภาพคล่องที่ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์

ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งอุตสาหกรรมด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีสภาพคล่องต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว ซึ่งคำนวณได้จากสินทรัพย์หมุนเวียนหักสินค้าคงเหลือแล้วหารด้วยหนี้สินหมุนเวียน เมื่อพิจารณาตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีขนาดใหญ่มีสภาพคล่องหมุนเร็วต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีขนาดเล็กมีสภาพคล่องหมุนเร็วสูงที่สุดคือ 1.23 เท่า เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีสภาพคล่องหมุนเร็วที่ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีสภาพคล่องหมุนเร็วต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนสภาพคล่องต่อยอดขาย ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนที่หักส่วนของหนี้สินหมุนเวียนต่อยอดขายทั้งหมด พิจารณาตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดเล็กและขนาดกลางมีอัตราส่วนสภาพคล่องต่อยอดขายสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดใหญ่มีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดเล็กมีค่าดัชนีที่ไม่ติดลบเพียงอุตสาหกรรมเดียวคือ ร้อยละ 0.13 และเมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีสภาพคล่องต่อยอดขายดีกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น มีสภาพคล่องต่อยอดขายต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านรายได้

การวิเคราะห์อัตราส่วนรายได้หลักที่ได้รับต่อรายได้ทั้งหมด โดยรายได้หลักของโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ได้แก่ รายได้จากห้องพัก รายได้จากการขายอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น เมื่อพิจารณาตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีขนาดกลางมีอัตราส่วน

รายได้หลักที่ได้รับต่อรายได้ทั้งหมดสูงเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือมีค่าร้อยละ 98.38 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีค่าดัชนีที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีขนาดเล็กมีค่าดัชนีต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้น จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีอัตราส่วนรายได้หลักที่ได้รับต่อรายได้ทั้งหมดสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนรายได้อื่นๆ ต่อรายได้ทั้งหมด ซึ่งรายได้อื่นๆของ โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ได้แก่ ดอกเบี้ยรับ กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้ รายได้จากการปรับและเงินชดเชย รายได้จากการปรับลดหนี้สิน เป็นต้น พิจารณตามขนาดของอุตสาหกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดกลางที่มีค่าอัตราส่วนรายได้หลักที่ได้รับต่อรายได้ทั้งหมดสูงที่สุด กลับมีค่าน้อยที่สุดในอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้ทั้งหมด และมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีค่าดัชนีที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดเล็กมีค่าสูงที่สุดคือ ร้อยละ 27.93 เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นกลับพบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้ทั้งหมดต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น และมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ ร้อยละ 20.48

3. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านความสามารถในการทำกำไร

ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านความสามารถในการทำกำไรมี 2 ตัว คืออัตรากำไรสุทธิมีค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ ร้อยละ -13.47 ซึ่งสามารถสร้างกำไรได้ต่ำ เนื่องจากกำไรของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าลบ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าลบเช่นกัน ทำให้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอธิบายค่าไม่ได้ แยกวิเคราะห์ตามดัชนีแต่ละตัวได้ดังนี้

การวิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อรายได้ทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีขนาดกลางมีอัตรากำไรสุทธิสูงที่สุด

ในกลุ่ม นั้นคือมีค่าเท่ากับร้อยละ 8.92 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดเล็กและขนาดกลางมีค่าดัชนีสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดใหญ่มีค่าดัชนีต่ำกว่า เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีอัตรากำไรสุทธิสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทย และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พิจารณาตามขนาดของอุตสาหกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดกลางมีการทำกำไรให้แก่ผู้ถือหุ้นดีที่สุด นั่นคือผู้ถือหุ้นมีผลตอบแทนร้อยละ 24.98 รองลงมาคือขนาดใหญ่และขนาดเล็กร้อยละ 11.30 และ 0.68 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นร้อยละ 16.05

4. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานมี 4 ตัว คืออัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร ค่าดัชนีของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าต่ำมากและมีค่าลบ คือเท่ากับ 0.29 เท่า ร้อยละ -13.95 ร้อยละ -4.00 และร้อยละ 0.01 ตามลำดับ นั่นคือมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีการลงทุนสินทรัพย์มากเกินไป แต่สามารถสร้างยอดขายและทำกำไรได้น้อย ซึ่งแยกการวิเคราะห์ตามดัชนีแต่ละตัวได้ดังนี้

เมื่อวิเคราะห์อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างยอดขายกับสินทรัพย์ทั้งหมด โดยพิจารณาตามขนาดของอุตสาหกรรม จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีค่าดัชนีสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดใหญ่ จะมีค่าดัชนีที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดเล็ก มีค่าดัชนีสูงสุดคือ 0.51 เท่า เมื่อพิจารณาตามลักษณะการถือหุ้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น มีอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ 0.37 เท่า ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จากอัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อยอดขายทั้งหมด หากพิจารณาตามขนาดของอุตสาหกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดกลางมีค่าดัชนีสูงสุด สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมีค่าเป็นบวกคือ ร้อยละ 9.06 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดใหญ่มีอัตราผลตอบแทนต่อยอดขายติดลบ และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามลักษณะการถือหุ้น จะเห็นว่าดัชนีมีค่าติดลบในทั้ง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีติดลบร้อยละ 3.16 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมีค่าติดลบถึงร้อยละ 22.99

เมื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ทั้งหมด พิจารณาตามขนาดของอุตสาหกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดเล็ก และขนาดกลางมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดกลางมีค่าดัชนีสูงสุดคือ ร้อยละ 4.10 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดใหญ่มีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามลักษณะการถือหุ้น จะเห็นว่าดัชนีมีค่าติดลบในทั้ง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีติดลบร้อยละ 0.94 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมีค่าติดลบร้อยละ 5.05

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร ซึ่งคำนวณจากกำไรสุทธิบวกค่าเสื่อมราคาแล้วหารด้วยสินทรัพย์ถาวร พิจารณาตามขนาดของอุตสาหกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดเล็ก และขนาดกลางมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดกลางมีค่าดัชนีสูงสุดคือ ร้อยละ 0.11 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดใหญ่มีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามลักษณะการถือหุ้น จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีเป็นบวกคือ ร้อยละ 0.05 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมีค่าติดลบร้อยละ 0.01

5. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านนโยบายทางการเงิน

ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านนโยบายทางการเงินมี 2 คืออัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ มีค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าค่อนข้างต่ำ คือเท่ากับ -1.05 เท่า และ 0.20 เท่า ตามลำดับ ซึ่งมีส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าลบ เนื่องการลงทุนจากแหล่งเงินทุน โดยการก่อหนี้ภายนอกมากกว่าแหล่งเงินทุนภายใน แต่ยังมีกำไรเพื่อจ่ายดอกเบี้ยซึ่งยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งแยกการวิเคราะห์ตามดัชนีแต่ละตัวได้ดังนี้

จากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างหนี้สินทั้งหมดกับส่วนของผู้เป็นเจ้าของ เมื่อพิจารณาตามขนาดของอุตสาหกรรมจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีค่าดัชนีที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทุกขนาด โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดกลางมีค่าดัชนีสูงที่สุด คือ 1.60 เท่า ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดใหญ่มีค่าดัชนีติดลบ 0.84 เท่า เมื่อพิจารณาตามลักษณะการถือหุ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ทั้ง 2 กลุ่ม มีค่าดัชนีติดลบ โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทย มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนความสามารถชำระหนี้ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรจากการดำเนินงานกับดอกเบี้ยจ่ายจากการดำเนินงานและลงทุน พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดเล็กมีค่าติดลบ และมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดกลางมีค่าดัชนีเป็นบวก และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ 5.02 เท่า เมื่อพิจารณาตามลักษณะการถือหุ้น จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น มีค่าดัชนีเป็นบวกและมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ 0.70 เท่า ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าดัชนีเป็นลบ และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตารางที่ 5.7 ผลการวิเคราะห์งบการเงินของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และ
เกสต์เฮาส์ ในจังหวัด เชียงใหม่ ปี พ.ศ.2545

รายการ	ค่าเฉลี่ยของ กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด* (113 ราย)	ขนาดของโรงแรม			การถือหุ้น	
		เล็ก (50 ราย)	กลาง* (40 ราย)	ใหญ่ (24 ราย)	ไทย* (95 ราย)	ต่างชาติ (18 ราย)
1. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านสภาพคล่อง						
1.1 อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	0.27	1.26	0.59	0.21	0.30	0.20
1.2 อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว (เท่า)	0.27	1.23	0.59	0.21	0.30	0.20
1.3 อัตราส่วนสภาพคล่องต่อยอดขาย (ร้อยละ)	-114.09	0.13	-23.81	-158.59	-100.39	-143.66
2. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านรายได้						
2.1 อัตราส่วนรายได้หลักที่ได้รับต่อรายได้ทั้งหมด (ร้อยละ)	83.46	72.07	98.38	81.41	85.42	79.52
2.2 อัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้ทั้งหมด(ร้อยละ)	16.54	27.93	1.62	18.59	14.58	20.48
3. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านความสามารถในการทำกำไร						
3.1 อัตรากำไรสุทธิ (ร้อยละ)	-13.47	0.46	8.92	-21.88	-19.64	-2.52
3.2 อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	11.22**	0.68	24.98	11.30	16.05	1.96**
4. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน						
4.1 อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ (เท่า)	0.29	0.51	0.46	0.25	0.26	0.37
4.2 อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (ร้อยละ)	-13.95	0.64	9.06	-26.87	-22.99	-3.16
4.3 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ร้อยละ)	-4.00	0.23	4.10	-5.41	-5.05	-0.94
4.4 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร(ร้อยละ)	0.01	0.07	0.11	-0.02	-0.01	0.05
5. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านนโยบายทางการเงิน						
5.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	-1.05	0.56	1.60	-0.84	-1.02	-1.12
5.2 อัตราส่วนความสามารถชำระหนี้ (เท่า)	0.20	-12.09	5.02	0.19	0.01	0.70

* ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: * ตัดออก 1 ตัวอย่าง เนื่องจากมีกำไรติดลบมากจนทำให้มูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าติดลบ

** ไม่สามารถอธิบายค่าได้ เนื่องจากทั้งกำไรสุทธิและส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าเป็นลบ

จากการวิเคราะห์งบการเงินของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพิจารณาตามขนาดของอุตสาหกรรม ทำให้ทราบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีขนาดเล็กจะประสบปัญหาในเรื่องความสามารถในการทำกำไร โดยมีผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ถือหุ้นต่ำ และมีปัญหานี้สินมาก และมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำ ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีขนาดกลาง พบว่า เมื่อวิเคราะห์โดยตัดรายที่มีปัญหากำไรติดลบมากออก 1 ตัวอย่าง ทำให้ค่าดัชนีต่างๆมีค่าที่ดีเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ยกเว้นในเรื่องรายได้อื่นที่ได้รับมีค่าต่ำเกินไป เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ทั้งหมด และพบว่า มีหนี้สินมากเกินไป ซึ่งจะเป็นปัญหาในเรื่อง

ของการชำระหนี้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีขนาดใหญ่ นั้นพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับสภาพคล่อง ความสามารถในการทำกำไร ซึ่งเกิดจากมีกำไรสุทธิค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้พบว่ามีประสิทธิภาพในการดำเนินงานค่อนข้างต่ำ นั่นคือ มีปัญหาเกี่ยวกับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับรายได้ที่ได้รับ ไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารค่าใช้จ่าย ซึ่งจะเห็นว่ามียอดตอบแทนต่อยอดขายต่ำ และยังพบว่าสินทรัพย์ทั้งหมดที่ใช้ในการดำเนินงาน และในส่วนของสินทรัพย์ถาวรนั้น ไม่สามารถสร้างกำไรกลับคืนมาได้ นอกจากนี้ยังพบปัญหาหนี้สินมาก และความสามารถในการชำระหนี้ต่ำ

เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้น ทำให้ทราบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยประสบปัญหาในเรื่องของความสามารถในการทำกำไร นั่นคือมีกำไรสุทธิค่อนข้างต่ำ และอุตสาหกรรมยังมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่ำด้วย นั่นคือมีปัญหาเกี่ยวกับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มากเกินไป ไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารค่าใช้จ่าย และพบว่าสินทรัพย์ทั้งหมดที่ใช้ในการดำเนินงาน และในส่วนของสินทรัพย์ถาวร ไม่สามารถสร้างกำไรกลับคืนมาได้ นอกจากนี้ยังพบปัญหาหนี้สินมากเกินไป และความสามารถในการชำระหนี้ต่ำ ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น จะมีปัญหาในด้านสภาพคล่อง และมีปัญหาว่าผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ถือหุ้นต่ำ

5.2.1.3 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธี Data Envelopment Analysis (DEA)

ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์เส้นท้อหุ้ม จะเป็นการพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละหน่วยธุรกิจกับหน่วยธุรกิจที่ดีที่สุด ซึ่งหน่วยธุรกิจที่มีประสิทธิภาพจะอยู่บนเส้นท้อหุ้ม ซึ่งก็คือเส้นที่แสดงประสิทธิภาพ มีค่าเท่ากับ 100% ส่วนหน่วยธุรกิจที่ไม่มีประสิทธิภาพ จะอยู่ต่ำกว่าเส้น หรือมีค่าต่ำกว่า 100%

จากการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ในจังหวัดเชียงใหม่ด้วยวิธี DEA ดังตารางที่ 5.8 พบว่าโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ในจังหวัดเชียงใหม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานทั้งหมด 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.95 ของจำนวนโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ทั้งหมดที่พิจารณา โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ในจังหวัดเชียงใหม่มีระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ยร้อยละ 73.40 ซึ่งเมื่อกำหนดค่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ยเฉพาะกลุ่มที่ไม่มีประสิทธิภาพ 81 ราย จะได้ค่าประสิทธิภาพร้อยละ 62.58 ต่ำจากกลุ่มที่มีประสิทธิภาพอยู่ร้อยละ 37.42 เมื่อพิจารณาตามขนาดของอุตสาหกรรมพบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มี

ขนาดเล็กมีจำนวนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพเมื่อคิดเป็นค่าร้อยละสูงที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดเล็กมีระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ร้อยละ 81.16 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของอุตสาหกรรม จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีจำนวนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพเมื่อคิดเป็นค่าร้อยละสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทย และมีระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ยร้อยละ 82.34 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ยร้อยละ 71.74

ตารางที่ 5.8 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่โดยวิธี DEA ปี พ.ศ.2545

รายการ	รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (114 ราย)	ขนาด			การถือหุ้น	
		เล็ก (50 ราย)	กลาง (40 ราย)	ใหญ่ (24 ราย)	ชาวไทย (95 ราย)	ชาวต่างชาติ (18 ราย)
จำนวนโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ที่มีประสิทธิภาพ	33	20	8	5	25	8
ร้อยละของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	28.95	40.00	20.00	20.83	26.04	44.44
จำนวนโรงแรมที่ไม่มีประสิทธิภาพ	81	30	32	19	71	10
ร้อยละของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	71.05	60.00	80.00	79.17	73.96	55.56
ค่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ยของโรงแรมที่ไม่มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ)	62.58	68.60	59.64	58.03	61.79	68.22
ค่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ย 114 ราย (ร้อยละ)	73.40	81.16	67.72	66.78	71.74	82.34

ที่มา: จากการคำนวณ

5.2.2 กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยว

ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยว จะแบ่งการพิจารณาเปรียบเทียบเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) พิจารณาแบ่งตามลักษณะของการถือหุ้น โดยแบ่งเป็น กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมที่ถือหุ้นโดยชาวไทย และกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมที่ถือหุ้นโดยชาว

ต่างชาติ 2) พิจารณาแบ่งตามรูปแบบของการจัดตั้ง แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัด และกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยว สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5.9 และ 5.10 โดยข้อมูลในตารางที่ 5.3 นั้นจะเห็นว่า เป็นการแสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 86 ราย และแสดงค่ามากที่สุดและน้อยที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าบางรายการไม่มีการใช้จ่าย นั่นคือมีค่าน้อยที่สุดเท่ากับศูนย์ จากค่าเฉลี่ย จะเห็นว่า สินทรัพย์หมุนเวียนมีค่ามากกว่าหนี้สินหมุนเวียน ส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าเฉลี่ยเป็นบวก แต่มีรายที่มีค่าน้อยที่สุดของกลุ่มตัวอย่างมีค่าติดลบถึง 48 ล้านบาท นอกจากนี้ พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมนี้ มีค่าเฉลี่ยของกำไรเป็นบวก ทั้งกำไรจากการดำเนินงาน และกำไรสุทธิ ซึ่งค่าน้อยที่สุดของกลุ่มตัวอย่างนี้ ติดลบถึง 1,200 ล้านบาท และ 1,700 ล้านบาท

ตารางที่ 5.9 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2545

รายการ	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
แบ่งตามการจัดตั้ง		
บริษัทจำกัด	43	50
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	43	50
รวม	86	100
แบ่งตามลักษณะการถือหุ้น		
ผู้ถือหุ้นชาวไทย	62	72
มีผู้ถือหุ้นเป็นชาวต่างชาติ	24	28
รวม	86	100

ที่มา: สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ (2545)

ตารางที่ 5.10 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2545

หน่วย: บาท

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่ามากที่สุด	ค่าน้อยที่สุด
--------	-----------	--------------	---------------

เงินเดือนและค่าจ้าง	931,075	32,820,000	0
ค่าเสื่อมราคา	167,543	4,993,741	0
ดอกเบี้ยจ่ายจากการดำเนินงาน	31,158	1,724,398	0
ภาษีทางอ้อม	824	29,133	0
สินทรัพย์หมุนเวียน	2,372,738	45,878,815	5,068
หนี้สินหมุนเวียน	1,711,670	42,707,594	4,198
หนี้สินรวม	1,711,670	42,707,594	4,198
สินทรัพย์ถาวร	1,494,245	31,505,076	0
สินทรัพย์ทั้งหมด	4,221,407	81,911,366	27,702
ส่วนของผู้ถือหุ้น	1,884,878	50,058,680	-48,402,550
ยอดขาย/ รายได้จากการดำเนินงาน	5,991,824	125,304,835	13,400
รายได้อื่นๆ	89,369	2,651,860	0
รายได้ทั้งหมด	6,081,192	127,956,695	13,400
กำไรจากการดำเนินงาน	199,756	5,019,500	-1,174,349
กำไรสุทธิ	132,134	4,864,056	-1,689,183

ที่มา: สำนักพัฒนาธุรกิจการค้า (2545)

5.2.2.1 การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัด เชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่มีมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในส่วนของกลุ่มตัวอย่าง อุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวคิดเป็นมูลค่าประมาณ 118 ล้านบาท เป็นส่วนของเงินเดือนและค่าจ้าง มากที่สุดร้อยละ 67.85 รองลงมาคือ ส่วนของกำไร ค่าเสื่อมราคา ดอกเบี้ยจ่าย และภาษีทางอ้อม ตามลำดับ โดยส่วนของภาษีทางอ้อมนั้นมีค่าเพียงร้อยละ 0.06 ดังตารางที่ 5.11 เมื่อพิจารณามูลค่า เพิ่มตามลักษณะการถือหุ้นของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวซึ่งแบ่งออกเป็นการถือหุ้น โดยชาวไทยและที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น จะพบว่ามูลค่าเพิ่มโดยส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 83.58 ของ มูลค่าเพิ่มทั้งหมด เป็นของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทย หรือคิด เป็นมูลค่าประมาณ 99 ล้านบาท โดยมีส่วนของเงินเดือนและค่าจ้างมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่าง อุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้น จำนวนตัวอย่าง 24 ราย สามารถสร้างมูลค่า เพิ่มได้เท่ากับ 19 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.42 โดยมีเงินเดือนและค่าจ้างเป็นส่วนที่สร้างมูลค่าเพิ่ม ให้มากที่สุดเช่นกัน เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้งโดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ กลุ่มตัว อย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัด และกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำ เที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด(ห.จ.ก.) พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้ง

แบบบริษัทจำกัดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่ากับ 89 ล้านบาท หรือร้อยละ 75.72 โดยมีส่วนของเงินเดือนและค่าจ้างที่สร้างมูลค่าเพิ่มมากที่สุดร้อยละ 64.67 และมีส่วนของภาษีทางอ้อมเพียงร้อยละ 0.05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดสร้างมูลค่าเพิ่มได้ประมาณ 3 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 24.28 ดังตารางที่ 5.12

ตารางที่ 5.11 มูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่
ปี พ.ศ.2545

รายการ	มูลค่าเพิ่ม (บาท) (86 ราย)	ร้อยละของมูลค่าเพิ่มทั้งหมด
เงินเดือนและค่าจ้าง	80,072,409.64	67.85
ค่าเสื่อมราคา	14,408,672.03	12.21
ดอกเบี้ยจ่าย	2,679,593.97	2.27
ภาษีทางอ้อม	70,851.43	0.06
กำไร	20,785,515.72	17.61
รวม	118,017,042.79	100.00

ที่มา: จากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

ตารางที่ 5.12 โครงสร้างของมูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามลักษณะการถือหุ้นและรูปแบบการจัดตั้ง ปี พ.ศ.2545

โครงสร้างมูลค่าเพิ่ม	การถือหุ้น		การจัดตั้ง	
	ชาวไทย (62 ราย)	ชาวต่างชาติ (24 ราย)	บริษัทจำกัด (43 ราย)	ห.จ.ก. (43 ราย)
มูลค่าเพิ่ม (บาท)	98,637,452.54	19,379,590.34	89,359,793.19	2,865,249.60

(ร้อยละ)	(83.58)	(16.42)	(75.72)	(24.28)
เงินเดือนและค่าจ้างต่อมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)	70.84	52.63	64.67	77.77
ค่าเสื่อมราคาต่อมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)	12.77	9.37	11.85	13.34
ดอกเบี้ยจ่ายต่อมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)	0.90	9.22	2.84	0.50
ภาษีทางอ้อมต่อมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)	0.07	0.00	0.05	0.10
กำไรต่อมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)	15.42	28.78	20.60	8.28

ที่มา: จากการคำนวณ

จากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีทั้งหมด 86 ราย มีรายได้จากการขายประมาณ 515,296,832 บาท มูลค่าสินทรัพย์ถาวรประมาณ 128,505,050 บาท มูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมดประมาณ 363,041,024 บาท และมูลค่าเงินเดือนและค่าจ้างแรงงานประมาณ 80,072,410 บาท ทั้งหมดมีมูลค่าเพิ่มประมาณ 118,017,043 บาท สามารถใช้ดัชนีเพื่อวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพิจารณาว่ารายได้จากการขาย สินทรัพย์ถาวร สินทรัพย์ทั้งหมด เงินเดือนและค่าจ้าง 100 บาท หรือ 1 บาท สร้างมูลค่าเพิ่มเท่าไร จากดัชนี ดังตารางที่ 5.13 พบว่า เงินเดือนและค่าจ้างที่เกิดจากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ทุกๆ 100 บาทสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ 147.39 บาท หรือ ทุกๆ 1 บาท สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ 1.47 บาท ขณะที่รายได้จากการขายของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ 24.14 บาท ส่วนสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์ทั้งหมดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่ากับ 91.84 บาท และ 32.51 บาท ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยว พบว่า เงินเดือนและค่าจ้างจากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทย และชาวต่างชาติสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่ากับ 141.17 บาท และ 190.02 บาท ตามลำดับ โดยจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่า แต่ในส่วนอื่น ได้แก่ รายได้จากการขาย สินทรัพย์ถาวร สินทรัพย์ทั้งหมด นั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทย เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัด สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งจะเห็นว่าค่าดัชนีมีค่ามากกว่าในทุกๆ ค่า โดยเงินเดือนและค่าจ้างที่เกิดจากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่าเท่ากับ 154.64 บาท ขณะที่เงินเดือนและค่าจ้างที่เกิดจากกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้เท่ากับ 128.59 บาท โดยส่วนที่สามารถสร้าง

มูลค่าเพิ่มได้น้อยในกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบทั้งสองลักษณะคือ รายได้จากการขาย

ตารางที่ 5.13 ดัชนีวิเคราะห์ด้านมูลค่าเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2545

ดัชนีวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม	รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (86 ราย)	การถือหุ้น		การจัดตั้ง	
		ชาวไทย (62 ราย)	ชาวต่างชาติ (24 ราย)	บริษัทจำกัด (43 ราย)	ห.จ.ก. (43 ราย)
มูลค่าเพิ่มต่อรายได้จากการขาย (ร้อยละ)	24.14	26.30	17.02	24.64	22.70
มูลค่าเพิ่มต่อสินทรัพย์ถาวร (ร้อยละ)	91.84	94.75	79.43	114.26	56.95
มูลค่าเพิ่มต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (ร้อยละ)	32.51	38.34	18.32	33.71	29.27
มูลค่าเพิ่มต่อเงินเดือนและค่าจ้าง (ร้อยละ)	147.39	141.17	190.02	154.64	128.59

ที่มา: จากการคำนวณ

5.2.2.2 การวิเคราะห์ห้บการเงินของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์ห้บการเงินของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ จะพิจารณาใน 5 ดัชนี คือ 1) ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านสภาพคล่อง 2) ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านรายได้ 3) ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านความสามารถในการทำกำไร 4) ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และ 5) ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านนโยบายทางการเงิน ดังตารางที่ 5.14

1. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านสภาพคล่อง

ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านสภาพคล่องมี 2 ตัว คืออัตราส่วนสภาพคล่อง และอัตราส่วนสภาพคล่องต่อยอดขาย มีค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดค่อนข้างต่ำ หมุนเวียนเป็น 1.39 เท่าของหนี้สินหมุนเวียน และมีสินทรัพย์หมุนเวียนหลังหักหนี้สินหมุนเวียนเป็นร้อยละ 14.03 ของยอดขายตามลำดับ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามดัชนีแต่ละตัวได้ดังนี้

เมื่อใช้อัตราส่วนสภาพคล่องในการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน โดยพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีสภาพคล่องที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีสภาพคล่องที่สูง 1.61 เท่า เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดมีสภาพ

คล่องที่ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัด และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีสภาพคล่องต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนสภาพคล่องต่อยอดขาย ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนที่หักส่วนของหนี้สินหมุนเวียนต่อยอดขายทั้งหมด พิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีอัตราส่วนสภาพคล่องต่อยอดขายสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าดัชนีเท่ากับร้อยละ 12.79 และเมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้งจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดมีสภาพคล่องต่อยอดขายดีกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัด และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีสภาพคล่องต่อยอดขายต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านรายได้

การวิเคราะห์อัตราส่วนรายได้หลักที่ได้รับต่อรายได้ทั้งหมด โดยรายได้หลักของบริการนำเที่ยว ได้แก่ รายได้จากบริการนำเที่ยว เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีอัตราส่วนรายได้หลักที่ได้รับต่อรายได้ทั้งหมดสูงเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือมีค่าร้อยละ 98.53 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดมีอัตราส่วนรายได้หลักที่ได้รับต่อรายได้ทั้งหมดสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัด และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้ทั้งหมด ซึ่งรายได้อื่นๆของบริการนำเที่ยว ได้แก่ ดอกเบี้ยรับ กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน รายได้ส่วนลดรับจากการชำระเจ้าหนี้ กำไรจากการขายสินทรัพย์ รายได้จากค่าขนส่งยกเว้นภาษี เป็นต้น พิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของอุตสาหกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยที่มีอัตราส่วนรายได้หลักที่ได้รับต่อรายได้ทั้งหมดสูง จะมีค่าน้อยในอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้ทั้งหมด และมี

ค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีค่าร้อยละ 3.05 เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดมีอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้ทั้งหมดต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัด และมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีค่าดัชนีสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ ร้อยละ 8.46

3. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านความสามารถในการทำกำไร

ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านความสามารถในการทำกำไรมี 2 ตัว คืออัตรากำไรสุทธิมีค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ สามารถสร้างกำไรได้ต่ำ คือมีกำไรเพียงร้อยละ 2.75 ของรายได้ทั้งหมด และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้นได้รับกำไรที่สูงกว่าเล็กน้อย คือร้อยละ 7.01 ของส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามดัชนีแต่ละตัวได้ดังนี้

การวิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อรายได้ทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีอัตรากำไรสุทธิสูงเท่ากับร้อยละ 2.44 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าดัชนีต่ำกว่า เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้งจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีอัตรากำไรสุทธิสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของอุตสาหกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมีค่าดัชนีร้อยละ 5.74 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีค่าร้อยละ 20.15 เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีอัตราส่วนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

ตัวอย่างทั้งหมด โดยมีค่าดัชนีเท่ากับร้อยละ 10.83 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ ร้อยละ 0.08

4. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานมี 4 ตัว คือ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร ค่าดัชนีของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 1.44 เท่า ร้อยละ 2.21 ร้อยละ 2.12 และร้อยละ 0.20 ตามลำดับ นั่นคือมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานยังไม่สูงมาก การลงทุนในสินทรัพย์สามารถสร้างผลตอบแทนจากการดำเนินงานคืนมาได้ แต่การลงทุนสินทรัพย์ถาวรสามารถสร้างกำไรได้น้อย ซึ่งแยกการวิเคราะห์ตามดัชนีแต่ละตัวได้ดังนี้

เมื่อวิเคราะห์อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างยอดขายกับสินทรัพย์ทั้งหมด โดยพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของอุตสาหกรรม จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้น โดยชาวไทยมีค่าดัชนีสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีค่าเท่ากับ 1.58 เท่า ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นจะมีค่าดัชนีที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัด มีอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ 1.49 เท่า ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จากอัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อยอดขายทั้งหมด หากพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของอุตสาหกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมีค่าร้อยละ 2.52 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้น โดยชาวไทย มีอัตราผลตอบแทนต่อยอดขายต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีค่าดัชนีร้อยละ 2.91 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ทั้งหมด ตามลักษณะของการถือหุ้นของอุตสาหกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้น โดยชาวไทยมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้น โดยชาวไทยมีค่าดัชนีร้อยละ 3.30 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง

หมด เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีค่าดัชนีร้อยละ 4.27 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร ซึ่งคำนวณจากกำไรสุทธิบวกค่าเสื่อมราคาแล้วหารด้วยสินทรัพย์ถาวร พิจารณาลักษณะของการถือหุ้นของอุตสาหกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีค่าดัชนีร้อยละ 0.20 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีค่าดัชนีร้อยละ 0.28 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

5. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านนโยบายทางการเงิน

ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านนโยบายทางการเงินมี 2 คืออัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 1.26 เท่า และอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ เท่ากับ 6.41 เท่า ตามลำดับ เนื่องการลงทุนจากแหล่งเงินทุนภายใน ซึ่งยังมีหนี้สินมากกว่าส่วนของผู้ถือหุ้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีกำไรเพื่อจ่ายดอกเบี้ยซึ่งยังอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งแยกการวิเคราะห์ตามดัชนีแต่ละตัวได้ดังนี้

จากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างหนี้สินทั้งหมดกับส่วนของผู้เป็นเจ้าของ เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของอุตสาหกรรมจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าดัชนีสูงคือ 4.46 เท่า และมีความสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม มีค่าดัชนีที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีค่าดัชนีสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนความสามารถชำระหนี้ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรจากการดำเนินงานกับดอกเบี้ยจ่ายจากการดำเนินงานและลงทุน พบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ 14.43 เท่า ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด มีค่าดัชนีสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ 13.38 เท่า ส่วนกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตารางที่ 5.14 ผลการวิเคราะห์งบการเงินของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัด
เชียงใหม่ ปี พ.ศ.2545

รายการ	ค่าเฉลี่ยของ กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด (86 ราย)	การถือหุ้น		การจัดตั้ง	
		ชาวไทย (62 ราย)	ชาวต่างชาติ (24 ราย)	บจ. (43 ราย)	หจก. (43 ราย)
1. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านสภาพคล่อง					
1.1 อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.39	1.61	1.09	1.31	1.91
1.2 อัตราส่วนสภาพคล่องต่อยอดขาย (ร้อยละ)	11.03	12.79	4.84	10.15	13.77
2. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านรายได้					
2.1 อัตราส่วนรายได้หลักที่ได้รับต่อรายได้ทั้งหมด (ร้อยละ)	98.53	98.97	96.95	98.18	99.57
2.2 อัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้ทั้งหมด (ร้อยละ)	1.47	1.03	3.05	1.82	0.43
3. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านความสามารถในการทำกำไร					

3.1 อัตรากำไรสุทธิ (ร้อยละ)	2.17	2.09	2.44	2.86	0.04
3.2 อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	7.01	5.74	20.15	10.83	0.08
4. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน					
4.1 อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ (เท่า)	1.44	1.58	1.11	1.49	1.29
4.2 อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (ร้อยละ)	2.21	2.12	2.52	2.91	0.04
4.3 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ร้อยละ)	3.13	3.30	2.71	4.27	0.05
4.4 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร (ร้อยละ)	0.20	0.20	0.19	0.28	0.08
5. ดัชนีวิเคราะห์ทางด้านนโยบายทางการเงิน					
5.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.26	0.57	4.46	1.23	0.33
5.2 อัตราส่วนความสามารถชำระหนี้ (เท่า)	6.41	14.43	2.39	6.00	13.38

ที่มา: จากการคำนวณ

จากการวิเคราะห์งบการเงินของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรม ทำให้ทราบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยจะประสบปัญหาในเรื่องความสามารถในการทำกำไร นั่นคือมีกำไรสุทธิค่อนข้างต่ำ และผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ถือหุ้นต่ำ แต่มีสภาพคล่องและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพดีกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติถือหุ้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติถือหุ้น มีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มากเกินไป พบว่าสินทรัพย์ทั้งหมดที่ใช้ในการดำเนินงาน และในส่วนของสินทรัพย์ถาวร ไม่สามารถสร้างกำไรกลับคืนมาได้ และยังพบว่ามีหนี้สินมากเกินไป และมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำ แต่มีความสามารถในการทำกำไรได้สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทย

เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง ทำให้ทราบว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดประสบปัญหาทางด้านสภาพคล่อง และพบว่ามีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำ แต่มีความสามารถในการทำกำไร มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งมีปัญหาในเกือบทุกด้าน แต่มีสภาพคล่องดีกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัท เนื่องจากการบริหารโดยกลุ่มคนไม่มากจึงทำให้มีความคล่องตัว มีเงินสดมาก ส่วนเรื่องของความสามารถในการทำกำไร กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด มีกำไรสุทธิค่อนข้างต่ำ และผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ถือหุ้นต่ำ และอุตสาหกรรมยังมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่ำด้วย เนื่องจากการลงทุนในสินทรัพย์มากเกินไป ไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารค่าใช้จ่าย และพบว่าสินทรัพย์ทั้ง

หมดที่ใช้ในการดำเนินงาน และในส่วนของสินทรัพย์ถาวร ไม่สามารถสร้างกำไรกลับคืนมาขงอุตสาหกรรมได้

5.2.2.3 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่โดยใช้วิธี Data Envelopment Analysis (DEA)

จากการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ด้วยวิธีการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้ม ดังตารางที่ 5.15 พบว่าบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานทั้งหมด 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.42 ของจำนวนบริการนำเที่ยวทั้งหมดที่พิจารณา โดยกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ยร้อยละ 80.90 ซึ่งเมื่อกำหนดค่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ยเฉพาะกลุ่มที่ไม่มีประสิทธิภาพ 65 ราย จะได้ค่าประสิทธิภาพร้อยละ 74.77 ค่าจากกลุ่มที่มีประสิทธิภาพอยู่ร้อยละ 25.23 เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการถือหุ้นของอุตสาหกรรมพบว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวไทยมีจำนวนโรงแรมที่มีประสิทธิภาพเมื่อคิดเป็นค่าร้อยละสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ แต่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมนำเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นมีระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ยสูงกว่าคือ ร้อยละ 83.48 เมื่อพิจารณาตามรูปแบบของการจัดตั้ง จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบบริษัทจำกัดมีจำนวนบริการนำเที่ยวที่มีประสิทธิภาพเมื่อคิดเป็นค่าร้อยละสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด แต่กลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวที่จัดตั้งแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดมีระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ยสูงกว่าคือ ร้อยละ 82.63

ตารางที่ 5.15 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่โดยใช้วิธี DEA ปี พ.ศ.2545

รายการ	รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (86 ราย)	การถือหุ้น		การจัดตั้ง	
		ชาวไทย (62 ราย)	ชาวต่างชาติ (24 ราย)	บริษัทจำกัด (43 ราย)	ห.จ.ก. (43 ราย)
จำนวนบริการนำเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ	21	16	5	11	10
ร้อยละของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	24.42	25.81	20.83	25.58	23.26
จำนวนบริการนำเที่ยวที่ไม่มีประสิทธิภาพ	65	46	19	32	33
ร้อยละของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	75.58	74.19	79.17	74.42	76.74
ค่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ยของโรงแรมที่ไม่มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ)	74.77	72.97	79.14	72.09	77.37

ค่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานเฉลี่ย 86 ราย (ร้อยละ)	80.90	79.94	83.48	79.23	82.63
---	-------	-------	-------	-------	-------

ที่มา: จากการคำนวณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved